

**Wymagania edukacyjne dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim z przedmiotu
Edukacja dla bezpieczeństwa - klasa I szkoły branżowej**

Prezentowane wymagania edukacyjne są zintegrowane z planem wynikowym autorstwa Barbary Boniek i Barbary Wojtaś, będącym propozycją realizacji materiału zawartego w podręczniku Edukacja dla bezpieczeństwa. Podręcznik – podręcznik dla uczniów szkoły branżowej I stopnia - Operon

Temat (rozumiany jako lekcja)	Wymagania na ocenę dopuszczającą	Wymagania na ocenę dostateczną	Wymagania na ocenę dobrą	Wymagania na ocenę bardzo dobrą	Wymagania na ocenę celującą
1. Lekcja organizacyjna	Uczeń: - zna zasady pracy na zajęciach oraz kryteria oceniania (PZO).	Uczeń: - zna zasady pracy na zajęciach oraz kryteria oceniania (PZO).	Uczeń: - zna zasady pracy na zajęciach oraz kryteria oceniania (PZO).	Uczeń: - zna zasady pracy na zajęciach oraz kryteria oceniania (PZO).	Uczeń: - zna zasady pracy na zajęciach oraz kryteria oceniania (PZO).
Dział 1. Bezpieczeństwo państwa					

1.1. Polityczne i militarne warunki bezpieczeństwa państwa	Uczeń: - wskazuje czynniki zagrażające bezpieczeństwu państwa, - rozróżnia zagrożenia czasu pokoju i czasu wojny.	Uczeń: - rozumie pojęcia: <i>polityczne</i> i <i>militarne warunki bezpieczeństwa</i> , - zna i wymienia zadania parlamentu, prezydenta, rady ministrów w dziedzinie obronności.	Uczeń: - rozumie istotę problemu bezpieczeństwa, - zna i charakteryzuje podstawowe pojęcia związane z bezpieczeństwem państwa,	Uczeń: - wskazuje i omawia poszczególne ogniwa systemu obronności Rzeczypospolitej Polskiej,	Uczeń: - wymienia zdania poszczególnych ogniw wchodzących w skład podsystemu pozamilitarnego.
1.2. Zarządzanie kryzysowe	Uczeń: - rozróżnia zagrożenia czasu	Uczeń: - orientuje się w podstawowych	Uczeń: - wyjaśnia i omawia stany nadzwyczajne:	Uczeń: - wymień etapy zarządzania	Uczeń: - przygotowuje informacje
	pokoju,	zasadach zarządzania kryzysowego i rozumie jego istotę.	(stan wojenny, stan wyjątkowy, stan klęski żywiołowej).	kryzysowego	dotyczące stanów nadzwyczajnych ogłoszonych w Polsce w XX wieku.

1.3. Siły Zbrojne RP. Formacje służb mundurowych	Uczeń: - potrafi wyjaśnić, czym są Siły Zbrojne i jakie są ich zadania.	Uczeń: - omawia zadania Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, - wie, kto kieruje Siłami Zbrojnymi w czasie pokoju i w czasie wojny.	Uczeń: - omawia zadania, struktury oraz przykładowe uzbrojenie i wyposażenie SZ RP,	Uczeń: - zna i określa zakres działania wybranych stowarzyszeń i organizacji, takich jak: Liga Obrony Kraju, Polski Czerwony Krzyż,	Uczeń: - przygotowuje prezentację dotyczącą uzbrojenia i wyposażenia wszystkich rodzajów Sił Zbrojnych RP.
1.4. Powinności obronne obywateli	Uczeń: - wymienia powinności obronne obywateli.	Uczeń: - omawia obowiązki obywatela wobec ojczyzny.	Uczeń: - wymienia i omawia powinności obronne obywateli RP.	Uczeń: - wymienia i omawia zadania obronne, które można realizować w czasie pokoju.	Uczeń: - zna zakres działania wojskowych komend ubezpieczeń.
Dział 2. Ochrona ludności i obrona cywilna					
2.1. Międzynarodowe Prawo Humanitarne	Uczeń: - wyjaśnia podstawowe zasady Międzynarodowego	Uczeń: - wie, czym jest umowa międzynarodowa,	Uczeń: - omawia założenia Konwencji Genewskiej,	Uczeń: - uzasadnia konieczność utworzenia	Uczeń: - zapoznaje się z wybranym przez siebie tekstem MPH

	Prawa Humanitarnego.			Międzynarodowego Prawa Humanitarnego.	i go prezentuje.
2.2. Ochrona ludności	Uczeń: - wymienia zadania Państwowej Straży Pożarnej.	Uczeń: - wyjaśnia rolę i zasady funkcjonowania KSRG, Państwowej Straży Pożarnej oraz Państwowego Ratownictwa Medycznego.	Uczeń: - wymienia i charakteryzuje ochotnicze służby oraz podmioty ratownicze, takie jak: OSP, GOPR, TOPR, WOPR.	Uczeń: - wyjaśnia, w jakim celu został powołany system PRM.	Uczeń: - przygotowuje materiały dotyczące historii OSP, TOPR, GOPR, WOPR.
2.3. Obrona cywilna. Alarmowanie i informowanie ludności	Uczeń: - przedstawia zadania Obrony Cywilnej, - wie, jak zachować się w sytuacji zagrożenia, - rozpoznaje sygnały alarmowe,	Uczeń: - zna rodzaje alarmów i komunikatów ostrzegawczych, - omawia zadania Obrony Cywilnej, - omawia sposoby ogłaszania i odwoływania alarmów.	Uczeń: - omawia zasady postępowania po ogłoszeniu alarmu, - przedstawia procedury postępowania po ogłoszeniu zagrożeń.	Uczeń: - wie, że sprawne działanie systemu alarmowania informowania przeciwdziała panice.	Uczeń: - przygotowuje prezentację multimedialną przedstawiającą system ostrzegania przed zagrożeniami.
2.4. Ewakuacja	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:

Autorzy: Barbara Boniek, Barbara Wojtaś

ludności, środków materiałowych oraz zwierząt	<ul style="list-style-type: none"> - potrafi odpowiednio zachować się w czasie ewakuacji, - zna pojęcie: <i>samoewakuacja</i>, 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia rodzaje ewakuacji, - zna i omawia zasady zachowania się ludności po ogłoszeniu ewakuacji, 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, na czym, polega ewakuacja I, II i III stopnia, - opracowuje listę rzeczy, które należy zabrać w przypadku ewakuacji, - omawia czynności, które należy wykonać po ogłoszeniu ewakuacji, 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia zadania władz lokalnych oraz odpowiednich służb podczas ewakuacji, 	<ul style="list-style-type: none"> - przygotowuje plan ewakuacji budynku szkoły.
Dział.3 Zagrożenia czasu pokoju. Działania ratownicze w sytuacjach zagrożeń					

<p>3.1. Požary</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zna źródła powstawania pożarów, - wie, jak zachować się podczas pożaru, - zna numery alarmowe do poszczególnych służb ratunkowych, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakteryzuje zagrożenia pożarowe w domu, w szkole i w najbliższej okolicy, - potrafi właściwie powiadomić służby ratunkowe o pożarze, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia elementy trójkąta spalania, - zna i omawia wybrane znaki przeciwpożarowe, - wymienia rodzaje i zasady użycia podręcznego sprzętu gaśniczego, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia sposoby zapobiegania pożarom, - omawia zasady właściwego reagowania podczas pożaru, - wymienia podręczny sprzęt gaśniczy. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przygotowuje pełną listę służb i instytucji w okolicy, do których można zwrócić się o pomoc w sytuacji zagrożenia, - omawia sposoby przeciwdziałania panice.
---------------------------	---	---	--	---	--

<p>3.2. Wypadki komunikacyjne</p>	<p>Uczeń: - wymienia najczęstsze przyczyny wypadków komunikacyjnych, - zna sposób zabezpieczenia miejsca zdarzenia,</p>	<p>Uczeń: - wyjaśnia różnicę pomiędzy kolizją a wypadkiem, - wie, w jaki sposób zapewnić bezpieczeństwo ratownikowi, poszkodowanemu i świadkom zdarzenia.</p>	<p>Uczeń: - potrafi omówić sytuacje wymagające ewakuacji z pojazdu, - potrafi zademonstrować technikę ewakuacji z pojazdu,</p>	<p>Uczeń: - wyjaśnia znaczenie tunelu ratowniczego, - wymienia sytuacje, w których dochodzi do uszkodzenia kregosłupa.</p>	<p>Uczeń: - przygotowuje zestawienie wypadków i kolizji mających miejsce w poprzednim roku w jego miejscowości lub województwie.</p>
<p>3.3. Zagrożenia związane ze zjawiskami atmosferycznymi</p>	<p>Uczeń: - wymienia źródła zagrożeń w najbliższym otoczeniu, - wie, jak należy chronić się przed działaniem niskiej i wysokiej temperatury,</p>	<p>Uczeń: - wie, jakie zagrożenia związane ze zjawiskami pogodowymi występują na terenie naszego kraju, - zna procedury postępowania w czasie burzy i wichury, w</p>	<p>Uczeń: - potrafi udzielić pomocy osobie, która uległa wyziębieniu, - wymienia i charakteryzuje źródła zagrożeń w najbliższym otoczeniu, - przedstawia typowe zagrożenia zdrowia i</p>	<p>Uczeń: - podaje przykłady zagrożeń, które wystąpiły w Polsce w ostatnich latach,</p>	<p>Uczeń: - przygotowuje prezentację przedstawiającą procedury postępowania w czasie zagrożeń naturalnych.</p>

		czasie zagrożenia powodziowego i powodzi,	życia podczas powodzi lub innych klęsk żywiołowych,		
3.4. Zagrożenia techniczne	Uczeń: - wymienia przykłady zagrożeń technicznych, -wie, jak postępować w sytuacji wystąpienia katastrofy technicznej,	Uczeń: - omawia procedury postępowania w przypadku katastrofy budowlanej i komunikacyjnej, - przedstawia zasady działania w sytuacji wycieku gazu z instalacji w budynku mieszkalnym.	Uczeń: - wyjaśnia, jak należy się zachować w sytuacji odnalezienia niewypału lub niewybuchu,	Uczeń: - omawia przyczyny powstawania zagrożeń technicznych, - wymienia i charakteryzuje źródła zagrożeń w swoim najbliższym otoczeniu,	Uczeń: - przygotowuje mini poradnik dotyczący postępowania w sytuacji różnorodnych zagrożeń.

3.5. Zagrożenia chemiczne i radiacyjne	Uczeń: - wymienia zastępcze środki ochrony skóry i dróg oddechowych przed środkami	Uczeń: - przedstawia zasady postępowania w sytuacji prawdopodobieństwa przeniknięcia	Uczeń: - opisuje kolejność działań w sytuacji wypadku pojazdu z udziałem NSCh i TŚP, - zna tablice oznaczające	Uczeń: - wymienia rodzaje oznaczeń substancji toksycznych i miejsca ich ekspozycji, - uzasadnia	Uczeń: - przygotowuje informacje dotyczące dróg przejazdu pojazdów przewożących
---	--	---	---	--	--

	chemicznymi, - wie, jakie materiały można wykorzystywać, jako zastępcze środki ochrony dróg oddechowych i skóry.	niebezpiecznych środków chemicznych do budynku mieszkalnego,	materiały niebezpieczne w transporcie,	konieczność przestrzegania bezpieczeństwa własnego i innych ludzi podczas różnorodnych zagrożeń,	materiały niebezpieczne w swoim województwie.
--	--	--	--	--	---

3.6. Zagrożenie terroryzmem. Cyberprzemoc	Uczeń: - wie, jak postępować w przypadku podłożenia bomby oraz samochodu pułapki,	Uczeń: - wyjaśnia, jak rozumie pojęcie terroryzmu, - wymienia i omawia środki i metody ataków terrorystycznych,	Uczeń: - wskazuje informacje, jakie należy podać przy zgłaszaniu na policję podejrzenia o podłożeniu ładunku wybuchowego,	Uczeń: - wymienia przykłady skutków użycia środków biologicznych, chemicznych i wybuchowych, - wskazuje sposoby przeciwdziałania panice.	Uczeń: - omawia przyczyny i skutki najbardziej spektakularnych zamachów terrorystycznych, które miały miejsce w XX i XXI wieku.
Dział 4. Pierwsza pomoc					
4.1. Pierwsza pomoc. Triada życia.	Uczeń: - rozumie znaczenie podejmowania działań z zakresu udzielania pierwszej	Uczeń: - przedstawia schemat wzywania pomocy, - rozumie znaczenie podejmowania działań	Uczeń: - wymienia cele i zadania pierwszej pomocy, - przedstawia zasady	Uczeń: - uzasadnia konieczność udzielania pierwszej pomocy,	Uczeń: - wyjaśnia konsekwencje nieudzielenia pierwszej pomocy.

	<p>pomocy przez świadka zdarzenia oraz przedstawia jego rolę,</p> <p>- wymienia numery telefonów alarmowych,</p>	<p>z zakresu udzielania pierwszej pomocy przez świadka zdarzenia oraz przedstawia jego rolę,</p> <p>- wyjaśnia podstawowe zasady postępowania ratownika na miejscu zdarzenia,</p>	<p>zapewnienia bezpieczeństwa ratownikowi, poszkodowanym i świadkom zdarzenia, - wykazuje się znajomością schematu prowadzenia rozmowy z dyspozytorem służb ratunkowych, - wymienia stany zagrożenia życia.</p>	<p>- potrafi dokonać oceny miejsca zdarzenia oraz je zabezpieczyć, - demonstruje sposób udroźnienia dróg oddechowych i potrafi wyjaśnić znaczenie tej czynności,</p>	
<p>4.2.</p> <p>Poszkodowany nieprzytomny. Zadławienia</p>	<p>Uczeń:</p> <p>- wymienia objawy utraty przytomności, - potrafi dokonać wstępnej oceny poszkodowanego, - dokonuje oceny funkcji życiowych, - zna schemat postępowania z poszkodowanym nieprzytomnym,</p>	<p>Uczeń:</p> <p>- zna konsekwencje utraty przytomności, - wie, dlaczego nieprzytomnemu poszkodowanemu należy udroźnić drogi oddechowe, - potrafi udzielić pomocy osobie nieprzytomnej,</p>	<p>Uczeń:</p> <p>- wyjaśnia mechanizm niedrożności dróg oddechowych u osoby nieprzytomnej, - wie, w jaki sposób zapewnić osobie nieprzytomnej komfort termiczny, - potrafi wykonać rękochny ratunkowe w przypadku zadławienia u dorosłych i niemowląt.</p>	<p>Uczeń:</p> <p>- wie, w jaki sposób należy zapobiegać skutkom utraty przytomności, - wymienia przykłady działań zapobiegających zadławieniu u małych dzieci.</p>	<p>Uczeń:</p> <p>- przygotowuje informacje na temat zadań i działania SOR oraz CPR.</p>

<p>4.3. Nagle zatrzymanie krążenia u osoby dorosłej. Zastosowanie AED</p>	<p>Uczeń: - potrafi rozpoznać poszkodowanego, u którego doszło do nagłego zatrzymania krążenia (NZK),</p>	<p>Uczeń: - prawidłowo wykonuje resuscytację krążeniowo oddechową, - omawia algorytm postępowania przy nagłym zatrzymaniu krążenia.</p>	<p>Uczeń: - wyjaśnia pojęcie: <i>nagle zatrzymanie krążenia</i>, wymienia jego oznaki, - potrafi rozpoznać nagłe zatrzymanie krążenia (NZK), - potrafi wykonać resuscytację krążeniowo oddechową</p>	<p>Uczeń: - prawidłowo wykonuje resuscytację krążeniowo oddechową, samodzielnie i we współpracy z drugą - wymienia objawy powrotu krążenia u poszkodowanego.</p>	<p>Uczeń: - przygotowuje plakat zachęcający do nauki resuscytacji krążeniowo oddechowej i obsługi AED.</p>
---	---	---	--	---	--

<p>4.4. Urazy. Apteczka pierwszej pomocy</p>	<p>Uczeń: - wymienia objawy związane z najczęstszymi obrażeniami narządu ruchu, - zna zasady udzielania pierwszej pomocy przy urazach kostno-stawowych - zna wyposażenie apteczki pierwszej pomocy.</p>	<p>Uczeń: - zna zasady udzielania pierwszej pomocy przy urazach kostnych, - wymienia rodzaje złamań, - wymienia sytuacje, w których może dojść do urazów kręgosłupa, - wymienia przedmioty, jakie powinny znaleźć się w apteczce domowej, samochodowej.</p>	<p>Uczeń: - wyjaśnia, w jakich okolicznościach dochodzi najczęściej do urazów kostno-stawowych, - stosuje zasady unieruchamiania doraźnego kości i stawów, - zna sposoby, złagodzenia bólu u poszkodowanego ze złamaniem,</p>	<p>Uczeń: - wie, które urazy stanowią największe zagrożenia dla życia i zdrowia, - wymienia przykłady zapobiegania urazom,</p>	<p>Uczeń: - przygotowuje informacje, w których państwach niezbędnym wyposażeniem pojazdu jest apteczka samochodowa.</p>
<p>4.5. Oparzenia. Postępowanie przeciwstrząsowe</p>	<p>Uczeń: - wymienia najczęstsze przyczyny oparzeń, - zna stopnie oparzeń,</p>	<p>Uczeń: - wyjaśnia pojęcie: <i>oparzenie</i>, - omawia zasady postępowania w przypadku oparzenia termicznego,</p>	<p>Uczeń: - omawia oparzenia I, II i III stopnia, - udziela pierwszej pomocy przy obrażeniach termicznych, - omawia regułę dziewiątek i dłoni stosowaną do oceny rozległości oparzeń,</p>	<p>Uczeń: - wymienia objawy oparzeń dróg oddechowych, - omawia zasady postępowania przy oparzeniach chemicznych, elektrycznych,</p>	<p>Uczeń: - przygotowuje informacje o opatrunkach hydrożelowych.</p>

4.6. Zatrucia	Uczeń: - omawia przyczyny zatruc oraz wie, w jaki sposób im zapobiegać,	Uczeń: - omawia postępowanie ratownicze w przypadku zatrucia tlenkiem węgla (czadem), lekami lub środkami odurzającymi.	Uczeń: - opisuje zasady bezpieczeństwa w pomieszczeniach skażonych tlenkiem węgla, gazami toksycznymi, - wie, jak postępować wobec osoby, która uległa zatruciu.	Uczeń: - wyjaśnia, dlaczego CO jest nazywany cichym zabójcą.	Uczeń: - przygotowuje plakat dotyczący sposobów zapobiegania zatruciom CO.
4.7. Utonięcia. Wypadki nad wodą	Uczeń: - opisuje sytuacje, w jakich dochodzi do tonięcia,	Uczeń: - wyjaśnia różnicę między podtopieniem a utonięciem,	Uczeń: - omawia czynności pierwszej pomocy po wydobyciu	Uczeń: - wyjaśnia, jak zapobiegać tonięciu i wypadkom w	Uczeń: - przygotowuje plakat dotyczący sposobów zapobiegania
	- wymienia zagrożenia związane z wodą.	-	poszkodowanego z wody.	akwenach wodnych.	utonięciom.
Dział 5. Zdrowie i jego zagrożenia. Edukacja zdrowotna					

5.1. Choroby cywilizacyjne	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zna i wymienia najczęściej występujące choroby cywilizacyjne. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zna czynniki ryzyka chorób cywilizacyjnych, takich jak: nadciśnienie tętnicze, cukrzyca, zaburzenia gospodarki lipidowej, otyłość. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zna pojęcie wskaźnika masy ciała (BMI) i potrafi określić, do czego służy, - zna tendencje związane z otyłością wśród dzieci, młodzieży i dorosłych, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - definiuje pojęcie: <i>zespół metaboliczny</i>. 	<p>Uczeń: - wymienia powikłania cukrzycy,</p>
5.2. Zdrowie człowieka	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia termin: <i>zdrowie</i>, - wymienia rodzaje zdrowia, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zna podstawowe sygnały i objawy problemów ze zdrowiem psychicznym (stres fizyczny i emocjonalny). 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - definiuje pojęcia: <i>bulimia</i> i <i>anoreksja</i>, - wyjaśnia ich następstwa, - opisuje konstruktywne i niekonstruktywne sposoby radzenia sobie z emocjami, w tym negatywnymi, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - określa, gdzie w okolicy jego miejsca zamieszkania działają instytucje i organizacje świadczące leczenie, pomoc i wsparcie w przypadkach problemów zdrowia psychicznego, w szczególności świadczące usługi dla młodzieży. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia rzetelne źródła informacji o zdrowiu, chorobach, świadczeniach i usługach zdrowotnych.

<p>5.3. Zasady zdrowego życia</p>	<p>Uczeń: - wymienia zachowania, które sprzyjają zdrowiu (prozdrowotne) oraz zagrażają zdrowiu, - wyjaśnia związki między aktywnością fizyczną, zwyczajami żywieniowymi i dobrostanem emocjonalnym.</p>	<p>Uczeń: - odróżnia czynniki środowiskowe i społeczne (korzystne i szkodliwe), na które człowiek może mieć wpływ od takich, na które nie może,</p>	<p>Uczeń: - omawia konsekwencje zachowań sprzyjających zdrowiu i zagrażających zdrowiu, - potrafi analizować wartość odżywczą produktów żywnościowych, np. na podstawie informacji o ich składzie</p>	<p>Uczeń: - wyjaśnia zagadnienia związane z właściwym, racjonalnym odżywianiem,</p>	<p>Uczeń: - przygotowuje ulotki dotyczące składu ulubionych produktów.</p>
<p>5.4. Uzależnienia</p>	<p>Uczeń: - zna objawy różnych rodzajów uzależnień behawioralnych, w tym uzależnienie od komputera, internetu, hazardu.</p>	<p>Uczeń: - wie, jakie przekonania dotyczące spożycia alkoholu, palenia tytoniu, stosowania dopalaczy i narkotyków przez młodzież mogą mieć wpływ na podejmowanie ryzykownych zachowań.</p>	<p>Uczeń: - zna wiarygodne źródła dotyczące spożycia alkoholu, palenia tytoniu, brania dopalaczy i narkotyków przez młodzież w Polsce,</p>	<p>Uczeń: - wyjaśnia wpływ substancji psychoaktywnych na sprawność kierowcy,</p>	<p>Uczeń: - przygotowuje dane dotyczące uzależnień dzieci i młodzieży (z ostatniego roku).</p>